

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konkurznej veci úpadcu **T.**, a. s., G., M., X. G., IČO: X., o návrhu správkyne konkurznej podstaty **JUDr. M.M.**, advokátky, AK Š., X., o odvolaní veriteľa **T., K.**, zapísaná v registri obchodných spoločností C., zast. Advokátska kancelária, S., s. r. o., Mgr. D. S., advokátka, K., proti Opatreniu Krajského súdu v Bratislave z 13. januára 2010 č. k. 4 K 367/99-888, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté Opatrenie Krajského súdu v Bratislave z 13. januára 2010 č. k. 4 K 367/99-88 sa **z r u š u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým opatrením uložil veriteľovi **T.**, prostredníctvom právneho zástupcu Mgr. D.S., AK, S., s. r. o., K., aby zložil na účet súdu preddavok na trovy konkurzného konania vo výške 6 638,78 Eur (200 000,- Sk) v lehote do 3 dní od právoplatnosti opatrenia (príkaz na úhradu s uvedením č. účtu súdu, tvorí súčasť tohto opatrenia).

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že správkyňa konkurznej podstaty podaním doručeným súdu dňa 7. 1. 2010 navrhla, aby súd opatrením uložil veriteľovi **T.** uhradiť preddavok na ďalšie trovy konania vo výške 6 638,78 Eur (200 000,- Sk) z dôvodu, že je potrebné viesť súdne konanie na Okresnom súde Galanta pod č. k. 12 Cb 40/2000 a to vzhľadom k žiadosti veriteľa o nezrušenie konkurzného konania. Po zložení preddavku bude správkyňa pokračovať v predmetnom konaní vedenom na Okresnom súde v Galante pod č. k. 12 Cb 40/2000. Výzvou zo dňa 24. 11. 2009 súd vyzval veriteľa na zloženie preddavku na trovy konania

vo výške 6 638,78 Eur. Nakoľko uvedený veriteľ ku dňu podania opatrenia preddavok na trovy konkurzného konania vo výške 6 638,78 Eur na účet súdu nezložil, súd mu preto túto povinnosť uložil opatrením. Súd poukázal na ust. § 5 ods. 2 a § 71 zákona o konkurze a vyrovnaní.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie veriteľ T. podaním zo dňa 25. 1. 2010. Navrhol zrušiť predmetné opatrenie a vrátiť vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že súd v poučení opatrenia uviedol, že voči opatreniu odvolanie nie je prípustné. Konkurzný veriteľ však zastával názor, že poučenie súdu o možnosti podať opravný prostriedok nie je v súlade so zákonom a odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu je prípustné. Aj keď súd napadnuté rozhodnutie označil ako opatrenie a podľa toho uviedol aj poučenie o opravnom prostriedku, súd v predmetnej veci opatrením rozhodnúť nemohol.

Opatrenie je osobitnou formou rozhodnutia špecifickou pre konkurzné konanie. Zákon o konkurze a vyrovnaní v ust. § 66b ods. 1 taxatívnym spôsobom vymedzuje možnosť použitia opatrenia ako formy rozhodnutia a to ak súd rozhoduje aké súd ukladá správcovi povinnosť, pri dohliadacej činnosti, ak rozhoduje o ustanovení opatrovníka a osobitného správcu, odmene opatrovníka, predbežnej odmene správcu, zbavení správcu mlčanlivosti, odmene likvidátora, alebo ak dáva súhlas podľa tohto zákona. Je nesporné, že napadnuté rozhodnutie nie je prípad, kedy môže súd rozhodnúť opatrením v zmysle ust. § 66b ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní. Súd teda pochybil, keď opatrením uložil účastníkovi konania (konkurznému veriteľovi) povinnosť, ktorá negatívnym spôsobom zasahuje do jeho práv a právom chránených záujmov. Otázku, voči ktorému uzneseniu nie je odvolanie prípustné, rieši ust. § 202 ods. 2 až 4 O. s. p. Odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu vylúčené nie je, sú preto splnené podmienky na podanie odvolania podľa ust. § 204 ods. 2 písm. f/ O. s. p.

Súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvoláva na ust. § 5 v spojení s ust. § 71 zákona o konkurze a vyrovnaní. Odvolateľ sa domnieva, že ust. § 5 zákona o konkurze a vyrovnaní upravuje postup v konkurznom konaní pred vyhlásením konkurzu, kedy napriek tomu, že nie sú splnené zákonom stanovené podmienky na vyhlásenie konkurzu (majetok postačujúci aspoň na úhradu trov konania), súd konkurz vyhlási, ak veriteľ uhradí preddavok na vedenie konkurzu. Povinnosti uhradiť preddavok na trovy konania ukladá súd veriteľovi uznesením. Ak veriteľ preddavok neuhradí, súd návrh na vyhlásenie konkurzu zamietne pre nedostatok majetku. V danom prípade nie je možné aplikovať ustanovenie § 5 ZKV

na konkurzné konanie, v ktorom boli splnené podmienky na vyhlásenie konkurzu, konkurz prebieha, viac ako 10 rokov, funkciu správcu vykonáva už tretí správca a majetok bol speňažený v hodnote takmer 20 000 000,- Sk. Súd právne nesprávne posúdil skutkový stav v konaní, ak v tomto štádiu konkurzného konania., konkurznému veriteľovi uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania.

Prvý správca konkurznej podstaty speňažil takmer celý majetok úpadcu; napriek tomu, že príjmy zo speňaženia predstavovali viac ako 500 000,- Eur v čase ustanovenia nových správcov sa v konkurznej podstate nenachádzali takmer žiadne finančné prostriedky. V poradí druhý správca konkurznej podstaty zostal nečinný a konkurznú podstatu vysporiadal až v poradí tretí správca JUDr. M.M.. JUDr. M.M. speňažila zvyšný majetok nachádzajúci sa ešte v konkurznej podstate. Suma viac ako 500 000,- Eur získaná speňažením podstatného majetku úpadcu prvým správcom bola zaúčtovaná ako pohľadávka v dedičskom konaní po JUDr. M.Z. a ako nespeňažiteľná, bola vylúčená z konkurznej podstaty.

Po ustanovení JUDr. M.M. do funkcie nového správcu konkurzný veriteľ podaním zo dňa 3. 1 2007 upozornil, že pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu nakladal úpadca so svojím majetkom v rozpore so zákonom č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby. Konkurzný veriteľ zároveň špecifikoval nehnuteľný majetok, o ktorý sa konkurzná podstata v dôsledku nezákonných prevodov ukrátila. Upozornil JUDr. M.M. na súdny spor vedený konkurzným veriteľom ako navrhovateľom proti úpadcovi na Okresnom súde v Galante pod č. k. 12 Cb 40/2000 v právnej veci určenia neplatnosti právnych úkonov, vykonaných úpadcom pred vyhlásením konkurzu. Správca JUDr. M.M. dala následne súhlas na pokračovanie v konaní. Konkurzný veriteľ zároveň upozornil správcu na skutočnosť, že časť nehnuteľností prevedených absolútne neplatným právnym úkonom na tretiu osobu bola speňažená v konkurznom konaní tejto osoby (spoločnosť E., a. s.) a požiadal správcu o začatie konania o vylúčenie vecí finančných prostriedkov získaných speňažením predmetných nehnuteľností (z konkurznej podstaty E., a. s. Súdny spor bol právoplatne ukončený v prospech správcu JUDr. M.M. rozsudkom Krajského súdu Bratislava dňa 9. 7. 2008 v spojení s opravným uznesením zo dňa 14. 8. 2008 a potvrdzujúcim rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 10. 12. 2008. Ako prejudiciálna otázka bola vyriešená otázka neplatnosti právneho úkonu, ktorým úpadca pred vyhlásením konkurzu nakladal so svojím majetkom.

Je zrejmé, že k dnešnému dňu nie je vysporiadaná tá časť majetku úpadcu, ktorá bola absolútne neplatným právnym úkonom prevedená na tretiu osobu E., a. s., a ktorá sa nespěažila v rámci konkurzu E., a. s.; tejto majetok sa v súčasnosti nachádza na liste vlastníctva spoločnosti C., a. s., a práve tento majetok je predmetom súdneho sporu vedeného na Okresnom súde Galanta pod č. k. 12 Cb 40/2000. S odvolaním sa na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 32/2007-121 potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa veriteľ domnieva, že tento majetok patril a stále patrí úpadcovi a správca je preto oprávnený zaradiť ho do konkurznej podstaty s poznámkou podľa ust. § 19 Zákona o konkurze a vyrovnaní.

K odvolaniu sa vyjadrila správkyňa konkurznej podstaty JUDr. M.M. podaním zo dňa 5. 2. 2010. Uviedla, že považuje vydané opatrenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. 1. 2010 za správne. Dôvodom uloženia povinnosti veriteľovi, aby zložil preddavok na trovy konania, boli skutočnosti a to, že finančné prostriedky získané speňažením a činnosťou správcu, uložené na osobitnom účte správy majetku vo V., a. s. B., boli vyčerpané, veriteľ T. ako oddelený veriteľ bol uspokojený po schválení konečnej správy a pohľadávky proti podstate boli uspokojené v súlade so schválenou konečnou správou. Správkyňa konkurznej podstaty úpadcu nemá žiadne finančné prostriedky, z ktorých by mohla kryť náklady spojené s účasťou na pojednávaniach, vrátane prípadného odvolacieho konania preto požiadala súd, aby zaviazal veriteľa na úhradu nákladov preddavkom. Veriteľ vo svojom podaní zo dňa 8. 12. 2009 uviedol, že v prípade, ak bude potrebné financovať úkony spojené so speňažovaním konkurzný veriteľ je ochotný správcovi poskytnúť do podstaty finančnú pôžičku, ktorá bude účelová a odôvodnená. Veriteľ si však musí byť vedomý skutočnosti, že ako správkyňa konkurznej podstaty nie je oprávnená prijímať akékoľvek pôžičky veriteľov, ktorých pozícia by bola výhodnejšia oproti iným veriteľom, nakoľko by išlo o konanie, ktoré by bolo posudzované ako zaujatosť zo strany správcu v snahe zvýhodniť veriteľa. Veriteľ opomenul, že náklady nevznikajú iba v procese speňaženia, ale vznikajú aj pri uplatňovaní práv v danom prípade pri vedení konania na Okresnom súde Galanta, resp. prípadnom odvolacom súde.

Správkyňa má za to, že boli splnené všetky zákonné predpoklady, aby súd uložil opatrením veriteľovi povinnosť, aby zložil na účet súdu preddavok na trovy konkurzného konania v sume 6 638,78 Eur. Súd však neuviedol zákonný dôsledok nesplnenia tejto

povinnosti. Správkyňa má za to, že ak veriteľ neučiní, bude to síce dôvod pre možné posudzovanie nesplnenia povinnosti zo strany povinnej osoby, zostane však právny stav, že nebude mať z čoho financovať súdne spory.

Správkyňa je tiež toho názoru, že súd nepochybil ak vydal opatrenie, ktorým rozhodol v rámci dohliadacej činnosti v súlade s § 66b ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní. Súd nezasiahol negatívnym spôsobom do práv veriteľa, nakoľko sám veriteľ pripustil poskytnutie finančného plnenia vo svojom písomnom vyjadrení doručenom na Krajský súd v Bratislave dňa 8. 12. 2009. Správkyňa má za to, že odvolanie voči opatreniu pri dohliadacej činnosti súdu v rámci uloženia povinnosti zaplatiť preddavok na trovy konania, nie je prípustné. Tiež má za to, že nie je možné zaradiť majetok do konkurznej podstaty v konaní vedenom pod č. k. 4 K 367/99 a to z dôvodu rozporu zaradenia majetku s § 6 zákona o konkurze a vyrovnaní v kontexte s § 19 zákona o konkurze a vyrovnaní. Zaradeniu majetku odporuje aj prekážka litispendencie a to už začatého konania o tomto nároku na Okresnom súde Galanta pod č. k. 12 Cb 40/00.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Z obsahu spisu je zrejmé, že Najvyšší súd uznesením z 30. októbra 2009 pod č. k. 6 Obo 100/2009-864 zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 11. augusta 2009 č. k. 4 K 367/99-808, ktorým zrušil konkurz vedený na majetok úpadcu T., a. s. M., G. a správkyňu konkurznej podstaty JUDr. M.M. zbavil funkcie správkyne a súčasne vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Odvolací súd v zrušujúcom uznesení uviedol, že na Okresnom súde v Galante pod sp. zn. 12 Cbi 40/00 sa vedie spor a bude úlohou súdu prvého stupňa zistiť, či tento spor sa týka majetku patriaceho do konkurznej podstaty a či v prípade úspechu by bol prínosom do konkurznej podstaty, ktorý by mohol byť použitý na uspokojenie konkurzných veriteľov. Podaním zo dňa 19. 11. 2009 správkyňa konkurznej podstaty JUDr. M.M. požiadala, aby súd zaviazal veriteľa na zloženie preddavku na trovy konania v sume 6 638,78 Eur.

Výzvou zo dňa 24. 11. 2009 súd vyzval Mgr. D.S., advokátku, právnu zástupkyňu veriteľa T., aby zložili preddavok na trovy konania v sume 6 638,78 Eur (príkaz na úhradu preddavku tvorí prílohu výzvy). Veriteľ na výzvu súdu preddavok na trovy konania nezaplatil. Správkyňa podaním zo dňa 5. 1. 2010 navrhla, preto aby súd opatrením uložil veriteľovi uhradiť preddavok na trovy konania v sume 6 638,78 Eur, pretože je potrebné viesť súdne konanie na Okresnom súde Galanta pod č. k. 12 Cb 40/00 veriteľ požiadal o nezrušenie konkurzného konania. Po zložení preddavku bude správkyňa pokračovať v konaní vedenom na Okresnom súde Galanta. pod č. k. 12 Cb 40/00.

Opatrením zo dňa 13. 1. 2010 súd uložil veriteľovi T. a prostredníctvom právneho zástupcu Mgr. D.S., AK, S. s. r. o. K. B., aby zložil na účet súdu preddavok na trovy konkurzného konania vo výške 6 638,78 Eur (200 000,- Sk) v lehote do 3 dní od právoplatnosti opatrenia.

Podľa ust. § 66b ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení zmien a doplnkov súd rozhoduje opatrením, ak ukladá správcovi povinnosť pri dohliadacej činnosti, ak rozhoduje o ustanovení opatrovníka a osobitného správcu, odmene opatrovníka, predbežnej odmene správcu, zbavení správcu mlčanlivosti, odmene likvidátora, alebo ak dáva súhlas podľa tohto zákona.

Proti opatreniam v dohliadacej činnosti súdu a opatreniam, ktorými súd dáva súhlas s výnimkou súhlasu podľa § 28, nie je prípustný opravný prostriedok (§ 66b ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní).

Z ustanovenia § 66a ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní vyplýva, že súd rozhoduje uznesením, alebo opatrením. Zásadne súd v konkurznom konaní rozhoduje uznesením a pre uznesenia platia ust. § 167 až § 171 O. s. p., pokiaľ zákon o konkurze a vyrovnaní nestanovuje inak. Pre formu rozhodnutia vo vyvolaných sporoch platia ust. § 152 ods. 1 O. s. p. podľa ktorého súd o veci samej rozhoduje rozsudkom. Zákon stanovuje, kedy súd rozhoduje vo veci samej uznesením. Pre formu rozhodnutia odvolacieho súdu platí ust. § 223 O. s. p. podľa ktorého odvolací súd rozhoduje rozsudkom, ak potvrdzuje, alebo mení rozsudok; inak rozhoduje uznesením. Formou opatrenia súd rozhoduje v stanovených prípadoch a to konkrétne v prípadoch uvedených v § 66b ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní.

Dohľad súdu je upravený v § 12 zákona o konkurze a vyrovnaní, podľa ktorého súd je oprávnený vyžiadať si od správcu správu a vysvetlenie, nahliadať do jeho účtov a vykonávať potrebné zisťovania. Správcovi môže uložiť, aby si vyžiadal na určité otázky názor veriteľského výboru, alebo správcovi môže dať pokyny sám. Súd potom, čo vyhlásil konkurz na majetok dlžníka postupuje v konaní tak, aby sa dosiahol cieľ konania – pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku. Nad činnosťou správcu vykonáva súd dohľad, ktorý má tieto podoby: Pokyny súdu pri súpise konkurznej podstaty, rozhodnutie súdu o žiadosti správcu na skončenie prevádzky podniku, súhlas súdu správcovi na predaj majetku, súhlas súdu správcovi s vydaním výťažku oddelenému veriteľovi, povinnosť správcu zasielať súdu priebežné správy o speňažovaní majetku, preskúmanie konečnej správy a vyúčtovania odmeny súdom, a jej schválenie, súhlas súdu so žiadosťou správcu o vylúčenie nevymožiteľných pohľadávok a nepredajného majetku z podstaty a ďalšie. Okrem týchto konkrétnych foriem dohľadu súdu nad činnosťou správcu má súd právo vyžiadať si od správcu vysvetlenia, nahliadať do jeho účtov a vykonávať potrebné zisťovania. Súd ďalej môže uložiť správcovi, aby si vyžiadal na dôležité otázky názor veriteľského výboru. Súd má právo dávať správcovi pokyny pri vykonávaní jeho činnosti. Ak súd ukladá správcovi povinnosti pri dohliadacej činnosti, rozhoduje opatrením.

V danom prípade nebola v rámci dohliadacej činnosti súdu ukladaná opatrením povinnosť správcovi. Povinnosť zložiť preddavok na trovy konkurzného konania súd uložil veriteľovi. Súd nerozhodol správne vo forme opatrenia, keďže touto formou je možné rozhodnúť len v presne zákonom vymedzených prípadoch, a to zakotvených v § 66b ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní. Súd prvého stupňa preto pochybil keď opatrením uložil veriteľovi povinnosť, ak zložil preddavok na trovy konania vo výške 6 638,78 Eur. V prípadoch, ktoré nie sú upravené v § 66b ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní súd rozhoduje uznesením, proti ktorému je prípustné odvolanie, pokiaľ to zákon nevylučuje v § 202 O. s. p. Keďže v danom prípade nešlo o rozhodnutie uvedené v ust. § 202 O. s. p. odvolací súd mal za to, že v danom prípade je odvolanie prípustné.

Súd prvého stupňa odôvodnil uloženie povinnosti veriteľovi zložiť preddavok na trovy konkurzného konania vo výške 6 638,78 Eur odkazom na ust. § 5 ods. 2 a § 71 zákona o konkurze a vyrovnaní.

Podľa ust. § 5 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní podmienkou vyhlásenia konkurzu, je aby dlžník mal majetok postačujúci aspoň na úhradu trov konania.

Podmienka podľa odseku 1 nemusí byť splnená, ak veriteľ na výzvu súdu a v lehote ním určenej zloží preddavok na trovy konania (§ 71). Veriteľ, ktorý zložil preddavok na trovy konania má právo na jeho vrátenie z dlžníkovho majetku. To neplatí, ak súd nevyhlásil konkurz (§ 5 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní).

Z citovaných ustanovení vyplýva, že hmotnoprávnou podmienkou pre vyhlásenie konkurzu, je existencia určitého majetku u dlžníka. Zákon dáva možnosť, aby bol konkurz vyhlásený aj vtedy, keď dlžník nemá dostatok majetku za predpokladu, že návrh dal veriteľ, alebo pristúpil do konania pripojením návrhu k návrhu dlžníka. Súd môže vyzvať veriteľa, aby zložil preddavok na úhradu trov konania vo výške 200 000,- Sk, alebo 300 000,- Sk, čo závisí od úvahy súdu (§ 9c vykonávacej vyhlášky) (vyhláška č. 493/1991 Zb.). Ustanovenie § 5 zákona o konkurze a vyrovnaní upravuje postup v konkurznom konaní pred vyhlásením konkurzu. V danom prípade konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený ešte v roku 1999. Dlžník mal majetok postačujúci na úhradu trov konania, pričom došlo k speňažovaniu majetku úpadcu. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ustanovenie § 5 v spojení s § 71 zákona o konkurze a vyrovnaní, keď uložil veriteľovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania vedenom na Okresnom súde v Galante pod č. k. 12 Cb 40/2000.

Podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. odvolací súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd s poukazom na ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil nesprávne rozhodnutie súdu prvého stupňa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 23. februára 2010

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková